

Analýza uplatnitelnosti absolventů s těžkým postižením na trhu práce

Specifická část

Plzeňský kraj

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Pedagogická
fakulta

Univerzita Palackého
v Olomouci

Seznam autorů:

PaedDr. Pavlína Baslerová, Ph.D.

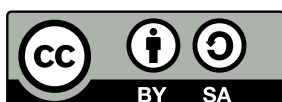
prof. PaedDr. Mgr. Jan Michalík, Ph.D.

Mgr. Jaromír Mašťalří, Ph.D.

Mgr. Radka Bolanová

Mgr. et Bc. Lenka Mouleová

Bc. Veronika Smoláková

Toto dílo je licencováno pod licencí Creative Commons BY-SA (Uveďte původ – Zachovejte licenci). Licenční podmínky najdete na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Úvod	4
kapitola 1 ZÁKLADNÍ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE	5
kapitola 2 OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM V KRAJI	6
2.1 Počet osob s průkazem ZTP	7
2.2 Počet osob s invalidním důchodem	8
2.3 Počet osob s příspěvkem na péči	9
2.4 Počet žáků s podpůrným opatřením 4. a 5. stupně	10
kapitola 3 ŠKOLY A TŘÍDY ZŘÍZENÉ PRO ŽÁKY SE ZP V KRAJI	11
3.1 Přehled škol regionálního školství	12
3.2 Základní a střední školy samostatně zřízené pro žáky se ZP	13
3.3 Základní školy speciální a základní školy pro žáky s LMP	14
3.4 Střední školy kategorie C: praktické školy	15
3.5 Střední školy kategorie E: učební obory	16
3.6 Střední školy kategorie H, L, M	17
3.7 Školská poradenská zařízení	18
kapitola 4 SOCIÁLNÍ SLUŽBY V KRAJI PODÍLEJÍCÍ SE NA PODPOŘE OSOB S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	19
4.1 Sociální rehabilitace (SR), sociálně aktivizační služby (SAS), sociálně terapeutické dílny (STD)	20
4.2 Centra denních služeb (CDS), denní stacionáře (DS)	22
4.3 TS, DOZP, CHB a PSB	23
4.4 Odlehčovací služby (ODLS), osobní asistence (OSA)	24
4.5 NRZP a odborné sociální poradenství	25
kapitola 5 AKTIVITY DALŠÍCH ORGANIZACÍ V KRAJI ZAMĚŘENÝCH NA PODPORU OSOB S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	26
5.1 Neziskový sektor podílející se na podpoře osob s TP	27
5.2 Místní akční skupiny	28
kapitola 6 PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI A KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ PRO OSOBY S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM V KRAJI	29
6.1 Úřady práce a Informační poradenská střediska	30
6.2 Sociální podniky	31
6.3 Deset největších zaměstnavatelů v kraji.....	32
Závěr	33

ÚVOD

Specifická část Analýzy uplatnitelnosti absolventů s těžkým postižením na trhu práce monitoruje vzdělávací a pracovní příležitosti osob s těžkým postižením v Plzeňském kraji. Seznamuje současně čtenáře se systémem sociálních služeb, které těmto jedincům umožňují udržet adekvátní kvalitu života. Navazuje nejen na obecnou část Analýzy, ale také na další výstupy projektu Systémová podpora kariérového poradenství a tranzitních programů žáků se SVP v ČR, jehož realizátorem je Ústav speciálněpedagogických studií Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci:

- Rukověť kariérového poradce žáků se SVP – individuální plánování a tranzitní program a
- Rukověť kariérového poradce žáků se SVP – specifická část Plzeňský kraj.

„Obecná“ část Rukověti seznamuje uživatele zejména s principy a postupy tranzitního programu, který je zaměřen nejen na přechod ze světa vzdělávání do světa práce, ale i na přechod ze světa vzdělávání do prostředí (nejčastěji sociálních služeb), které umožňuje udržení či zvýšení kvality života i bez pracovního uplatnění. Specifická část Rukověti nabízí čtenáři seznam a podrobnější charakteristiku organizací participujících na vzdělávání, sociální podpoře a zaměstnanosti osob s těžkým postižením v Plzeňském kraji. Předkládaná specifická část Analýzy pak prostřednictvím geoinformačních map umísťuje dané organizace do prostředí Plzeňského kraje tak, aby byly pro uživatele co nejpřehlednější.

V první části Analýzy jsou krátce představeny základní demografické údaje Plzeňského kraje.

Druhá část obsahuje základní informace (data bez mapových podkladů) o sociální podpoře osob s těžkým zdravotním postižením, vedoucí k identifikaci jejich počtu: počet osob s průkazy TP, ZTP a ZTP/P, počty osob pobírajících invalidní důchody a příspěvek na péči. Současně je tam uvedeno číselné vyjádření počtu žáků základních škol v kraji, kterým jsou přiznána podpůrná opatření 4. a 5. stupně.

Třetí kapitola se věnuje školským institucím, které vzdělávají či poskytují poradenskou podporu osobám se závažným zdravotním postižením. Čtenář v ní nalezne přehled všech škol regionálního školství v kraji, základních škol vzdělávajících žáky s mentálním postižením, základních a středních škol zřízených podle § 16 odst. 9, praktických škol, učebních oborů kategorie E a dalších vzdělávacích oborů těchto středních škol, které zároveň zřizují praktické školy či učební obory kategorie E.

Čtvrtá kapitola obsahuje grafické znázornění umístění těchto sociálních služeb, které se podílejí na podpoře osob s těžkým postižením: služby sociální rehabilitace, sociálně terapeutické dílny, sociálně aktivizační služby a další instituce participující na podpoře této cílové skupiny.

Pátá kapitola je zaměřena na základní fakta týkající se neziskových organizací, popisuje jejich propojenost se sociálními službami a informuje o aktivitách MAP a MAS, které aktuálně síťují služby aktérů podílejících se na podpoře osob se znevýhodněním.

Poslední část této Analýzy mapuje pracovní příležitosti dostupné osobám s těžkým postižením v kraji. Uvádí organizace na chráněném i otevřeném trhu práce.

Data uvedená v Analýze jsou aktuální k lednu 2022.

kapitola 1 ZÁKLADNÍ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Plzeňský kraj leží na jihozápadě České republiky. Polohu kraje dále určují sousedící kraje – Karlovarský, Ústecký, Středočeský, Jihočeský – a Německo. Rozlohou je 3. největším krajem v ČR. Dle počtu obyvatel je v rámci všech 14 krajů ČR na 8. místě. Na jeho území se nachází 7 okresů, 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a celkem 57 měst. Největším městem je Plzeň a pro zajímavost lze zmínit i bývalá okresní města Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov.

Počet obyvatel kraje: 591 041

Rozloha kraje: 7 649 km²

Krajské město: Plzeň

2.1 Počet osob s průkazem ZTP

2.2 Počet osob invalidním důchodem

2.3 Počet osob s příspěvkem na péči

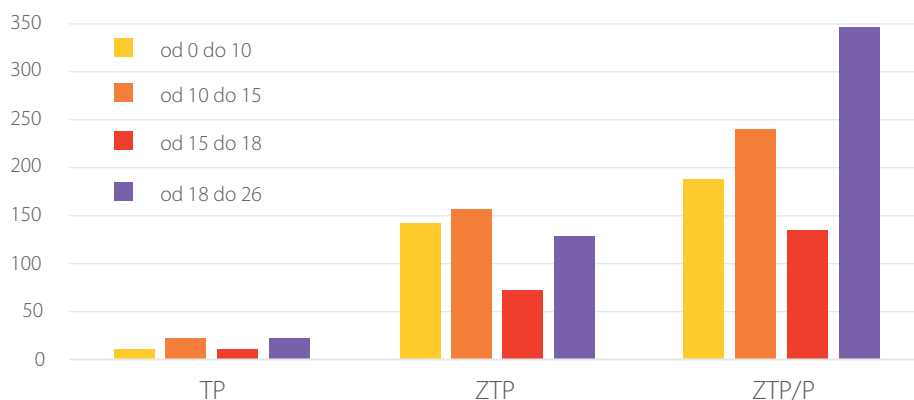
2.4 Počet žáků s podpůrným opatřením 4. a 5. stupně

2.1 POČET OSOB S PRŮKAZEM ZTP

Počet průkazů TP (těžce postižený) je ve všech věkových kategoriích zanedbatelný. Je tomu tak ostatně ve všech krajích republiky. Do jejich počtu se zřejmě promítá minimální výše benefitu, která z tohoto stupně podpory vyplývá. Počet průkazů ZTP (zvláště těžce postižený) se vždy pohybuje kolem 100. Pouze ve věkové kategorii 15–18 let je jejich nominální počet přibližně poloviční, což však odpovídá délce tohoto věkového intervalu oproti věkovým intervalům ostatním. Největší počet průkazů ve všech věkových kategoriích je zaznamenán u průkazu ZTP/P (zvláště těžce postižený s průvodcem). Tento typ průkazu je spojen s nejvyšší úrovní benefitů. Právě souvislost s průvodcem je zásadní pro děti s těžkým postižením v nízkém a školním věku. V dospělosti tento typ průkazu koreluje s příznakem invalidním důchodem. Nízký počet průkazů ZTP/P ve věkové kategorii 15–18 let souvisí s krátkou délkou tohoto intervalu.

TP	Vyhrazené místo k sezení v dopravních prostředcích HD. Přednost při vyřizování úředních úkonů.
ZTP	Vyhrazené místo k sezení v dopravních prostředcích HD. Přednost při vyřizování úředních úkonů. Bezplatná doprava v MHD. 75% sleva při cestování vlakem a autobusem (mimo MHD). Možná sleva na kulturní a sportovní akce (záleží na pořadateli).
ZTP/P	Vyhrazené místo k sezení v dopravních prostředcích HD. Přednost při vyřizování úředních úkonů. Bezplatná doprava v MHD. 75% sleva při cestování vlakem a autobusem (mimo MHD). Možná sleva na kulturní a sportovní akce (záleží na pořadateli). Bezplatné využití veřejné hromadné dopravy pro průvodce. Bezplatná přeprava vodícího psa.

Počet průkazů ZTP v Plzeňském kraji v roce 2020

Počet průkazů ZTP v krajích České republiky v roce 2020

	od 0 do 10			od 10 do 15			od 15 do 18			od 18 do 26		
	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P	TP	ZTP	ZTP/P
Hlavní město Praha	38	180	318	31	140	291	14	58	169	52	191	355
Středočeský kraj	30	256	488	28	206	496	10	89	294	34	250	612
Jihočeský kraj	15	122	167	19	119	228	13	60	116	18	124	351
Plzeňský kraj	11	142	188	22	157	240	11	73	135	22	129	347
Karlovarský kraj	4	43	117	9	50	131	7	27	74	10	56	182
Ústecký kraj	34	208	384	41	203	462	18	114	273	39	270	620
Liberecký kraj	14	96	211	13	86	217	4	35	133	27	149	300
Královéhradecký kraj	12	173	178	13	142	211	5	59	128	17	163	358
Pardubický kraj	10	121	175	13	94	194	6	54	135	16	115	388
Kraj Vysočina	6	100	140	10	71	165	5	37	118	22	99	322
Jihomoravský kraj	37	313	434	43	232	412	16	96	247	49	266	639
Olomoucký kraj	13	134	206	8	100	209	9	45	131	18	112	366
Zlínský kraj	4	126	226	14	108	218	7	53	159	20	136	376
Moravskoslezský kraj	24	186	358	34	163	446	19	75	280	51	237	727

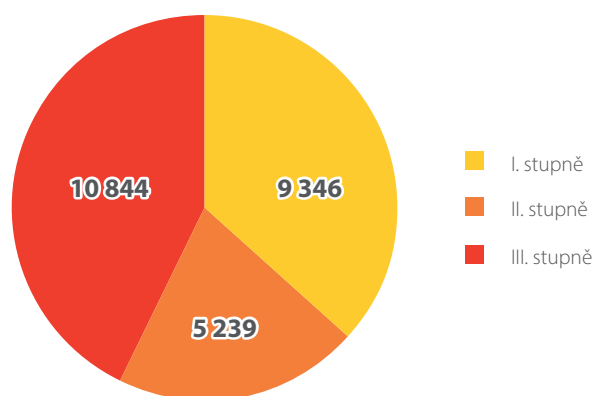
2.2 POČET OSOB S INVALIDNÍM DŮCHODEM

Nejvyšší počet osob s invalidním důchodem (ID) je v kategorii III. stupně, a to necelých 11 000 osob s ID. V porovnání se Zlínským krajem, který je počtem obyvatel srovnatelný s krajem Plzeňským, je četnost osob v III. stupni invalidity nižší přibližně o 200. Druhá nejvyšší četnost osob s invalidním důchodem je v I. stupni invalidity (9 346 osob s ID). Nejméně osob s ID spadá do II. stupně (5 239 osob). Rozdíl mezi jednotlivými stupni invalidity spočívá v míře poklesu pracovní schopnosti občana.

Počet osob s ID podle stupně v krajích České republiky v roce 2020

	I. stupně	II. stupně	III. stupně
Hlavní město Praha	10 454	6 048	13 295
Středočeský kraj	19 721	8 424	18 725
Jihočeský kraj	11 918	4 548	9 266
Plzeňský kraj	9 346	5 239	10 844
Karlovarský kraj	3 999	1 968	4 580
Ústecký kraj	18 265	7 629	15 384
Liberecký kraj	7 677	3 453	7 789
Královéhradecký kraj	8 575	4 086	9 908
Pardubický kraj	9 352	4 129	8 968
Kraj Vysočina	8 840	4 092	8 766
Jihomoravský kraj	24 696	10 476	19 369
Olomoucký kraj	9 907	3 850	9 713
Zlínský kraj	10 222	4 114	11 026
Moravskoslezský kraj	20 062	8 570	20 346

Počet osob s ID v Plzeňském kraji v roce 2020

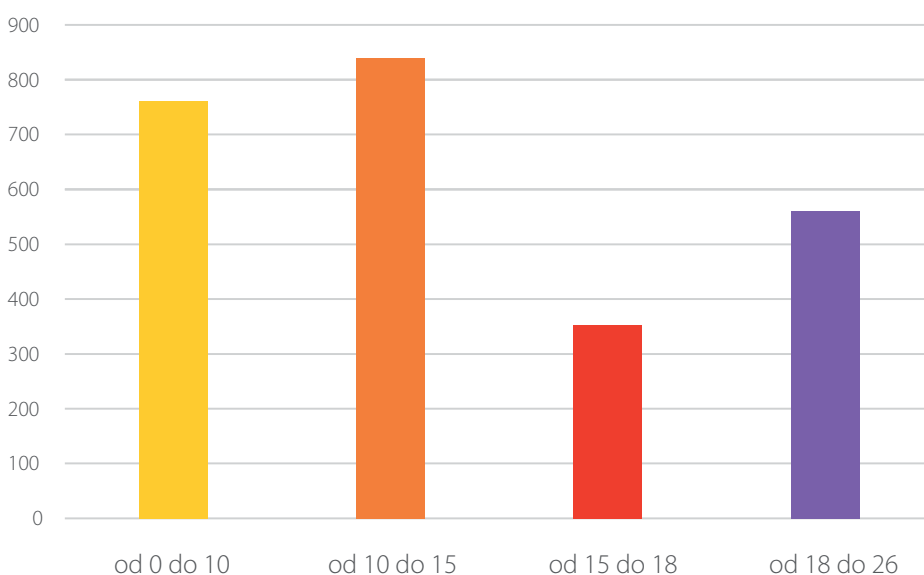
Invalidní důchod 1. st.	Invalidita 1. stupně Pokles pracovní schopnosti o 35 % až 49 %.
Invalidní důchod 2. st.	Invalidita 2. stupně Pokles pracovní schopnosti o 50 % až 69 %.
Invalidní důchod 3. st.	Invalidita 3. stupně Pokles pracovní schopnosti nejméně o 70 %.

2.3 POČET OSOB S PŘÍSPĚVKEM NA PÉČI

Počet vyplacených příspěvků na péči v Plzeňském kraji do 18 let věku je celkem 1 954, což lze komparovat se Zlínským krajem, který má přibližně stejný počet obyvatel. Ve Zlínském kraji bylo v roce 2020 vyplaceno 1 630 příspěvků na péči osobám do 18 let věku. Četnost vyplácení příspěvku na péči do 18 let věku se v obou krajích výrazně neliší. Stejně tomu je i u vyplácení příspěvků na péči v kategorii nad 18 let (18–26 let) – v roce 2020 bylo vyplaceno v Plzeňském kraji 561 příspěvků a ve Zlínském kraji 565 příspěvků. Je nutné upozornit na fakt, že částky pobíraného příspěvku na péči do 18 let věku a nad 18 let věku jsou rozdílné. Nárok na příspěvek na péči má však osoba starší než 1 rok. Děti do 1 roku se tudíž do dané kategorie nepočítají, i když je věkový rozptyl vymezen 0–10 let.

Stupeň závislosti	Osoby do 18 let	Osoby od 18 let
I. lehká závislost	3 300 Kč	880 Kč
II. středně těžká závislost	6 600 Kč	4 400 Kč
III. těžká závislost	13 900 Kč	12 800 Kč
IV. úplná závislost	19 200 Kč	19 200 Kč

Počet vyplacených příspěvků na péči v Plzeňském kraji v roce 2020

Počet vyplacených příspěvků na péči v České republice v roce 2020

	od 0 do 10	od 10 do 15	od 15 do 18	od 18 do 26
Hlavní město Praha	1 298	1 012	429	677
Středočeský kraj	1 797	1 511	684	1 000
Jihočeský kraj	697	763	334	575
Plzeňský kraj	761	840	353	561
Karlovarský kraj	361	400	172	297
Ústecký kraj	1 293	1 385	639	1 058
Liberecký kraj	670	584	263	477
Královéhradecký kraj	837	707	343	620
Pardubický kraj	744	700	300	576
Kraj Vysočina	575	521	247	489
Jihomoravský kraj	1 653	1 414	683	1 070
Olomoucký kraj	772	670	341	576
Zlínský kraj	668	646	316	565
Moravskoslezský kraj	1 206	1 174	613	1 152

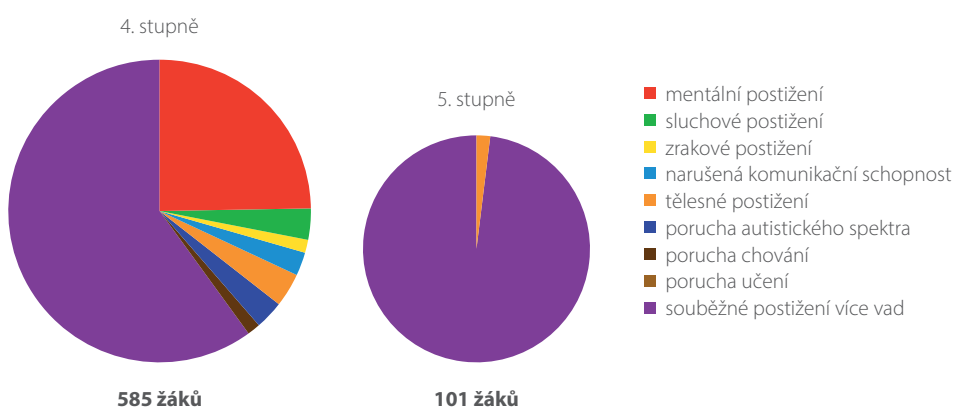
2.4 POČET ŽÁKŮ S PODPŮRNÝM OPATŘENÍM 4. A 5. STUPNĚ

Podpůrná opatření (PO) 4. a 5. stupně doporučují výhradně školská poradenská zařízení (ŠPZ) a využívají se v podpoře žáků s těžkým postižením. Jde o žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, žáky nevidomé a neslyšící, žáky s těžkými dopady tělesného postižení, narušené komunikační schopnosti nebo poruchy autistického spektra a žáky se závažnými poruchami chování. Odborná literatura pojem těžké postižení nevysvětluje jednotně. Pro potřebu této Analýzy jsme čerpali ze statistického výkaznictví škol a uvádíme počty žáků, kteří jsou ve statistikách MŠMT uvedeni jako příjemci 4. a 5. stupně PO.

Data kraje ukazují, že z celkového počtu 585 žáků s doporučením 4. stupně PO je cca 59 % žáků se souběžným postižením více vadami a cca 24 % žáků s mentálním postižením. V Plzni se nacházejí školy pro žáky s tělesným postižením, zrakovým postižením, sluchovým postižením a logopedickými vadami, což se odráží v poměrně vysokém počtu žáků s těžkým postižením v kraji.

V 5. stupni PO jsou téměř výhradně vykázáni žáci se souběžným postižením více vadami. Z celkového počtu 101 žáků v tomto stupni podpory je pouze u 2 žáků vykázáno tělesné postižení.

Počet žáků ve 4. a 5. stupni PO podle postižení v Plzeňském kraji v roce 2020

Počet žáků ve 4. a 5. stupni PO podle postižení v České republice v roce 2020

	4. stupeň									5. stupeň							
	MP	SP	ZP	NKS	TP	PAS	CHOV	UC	SPVV	SP	ZP	NKS	TP	PAS	CHOV	UC	SPVV
Hlavní město Praha	112	63	33	55	15	84	26	9	480	0	0	1	6	6	1	0	210
Středočeský kraj	159	5	5	16	18	53	25	3	588	0	0	0	4	8	0	0	176
Jihočeský kraj	159	18	2	5	8	72	6	2	129	0	0	0	5	9	0	0	103
Plzeňský kraj	146	19	8	15	21	18	8	0	350	0	0	0	2	0	0	0	99
Karlovarský kraj	57	10	3	15	3	3	8	25	193	0	0	0	0	0	0	0	65
Ústecký kraj	263	4	13	40	17	42	10	3	449	1	0	0	0	8	0	0	271
Liberecký kraj	66	17	1	21	2	62	11	2	180	0	1	0	2	15	0	0	79
Královéhradecký kraj	159	12	5	43	11	97	8	1	371	0	0	0	2	1	1	0	60
Pardubický kraj	135	6	4	28	11	32	21	3	243	1	0	1	2	1	0	0	99
Kraj Vysočina	110	6	3	8	2	11	0	0	197	0	0	0	0	1	0	0	81
Jihomoravský kraj	140	23	10	24	47	359	13	1	311	1	1	0	1	51	0	0	155
Olomoucký kraj	84	27	7	23	10	8	8	3	310	1	0	0	0	0	0	0	105
Zlínský kraj	140	23	4	28	8	16	2	1	232	0	0	0	2	0	0	0	121
Moravskoslezský kraj	672	76	11	201	53	434	39	1	291	0	0	4	6	117	0	0	378

3.1 Přehled škol regionálního školství

3.2 Základní a střední školy samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením

3.3 Základní školy speciální a základní školy pro žáky s lehkým mentálním postižením

3.4 Střední školy kategorie C: praktické školy

3.5 Střední školy kategorie E: učební obory

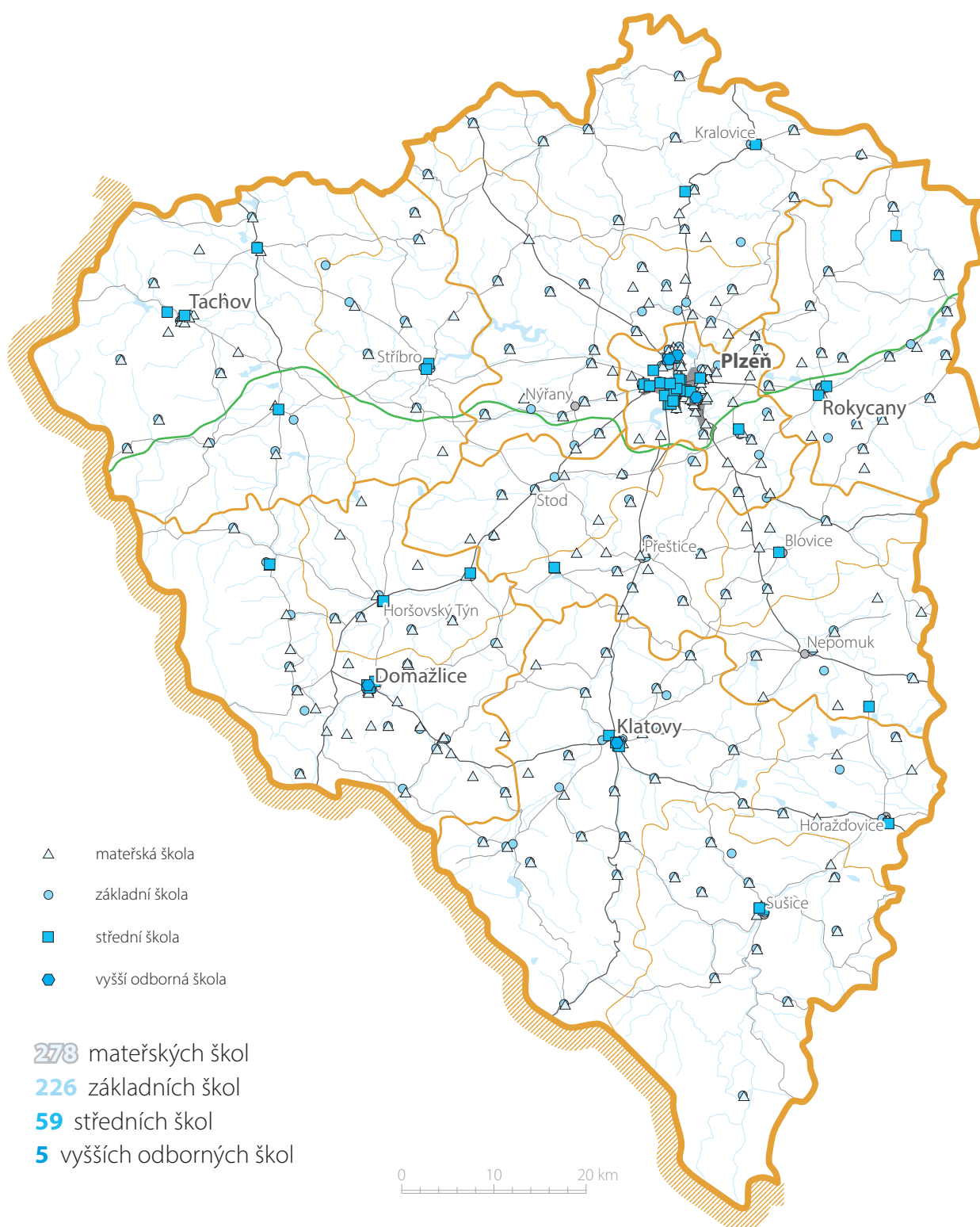
3.6 Střední školy kategorie H, L, M

3.7 Školská poradenská zařízení

3.1 PŘEHLED ŠKOL REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ

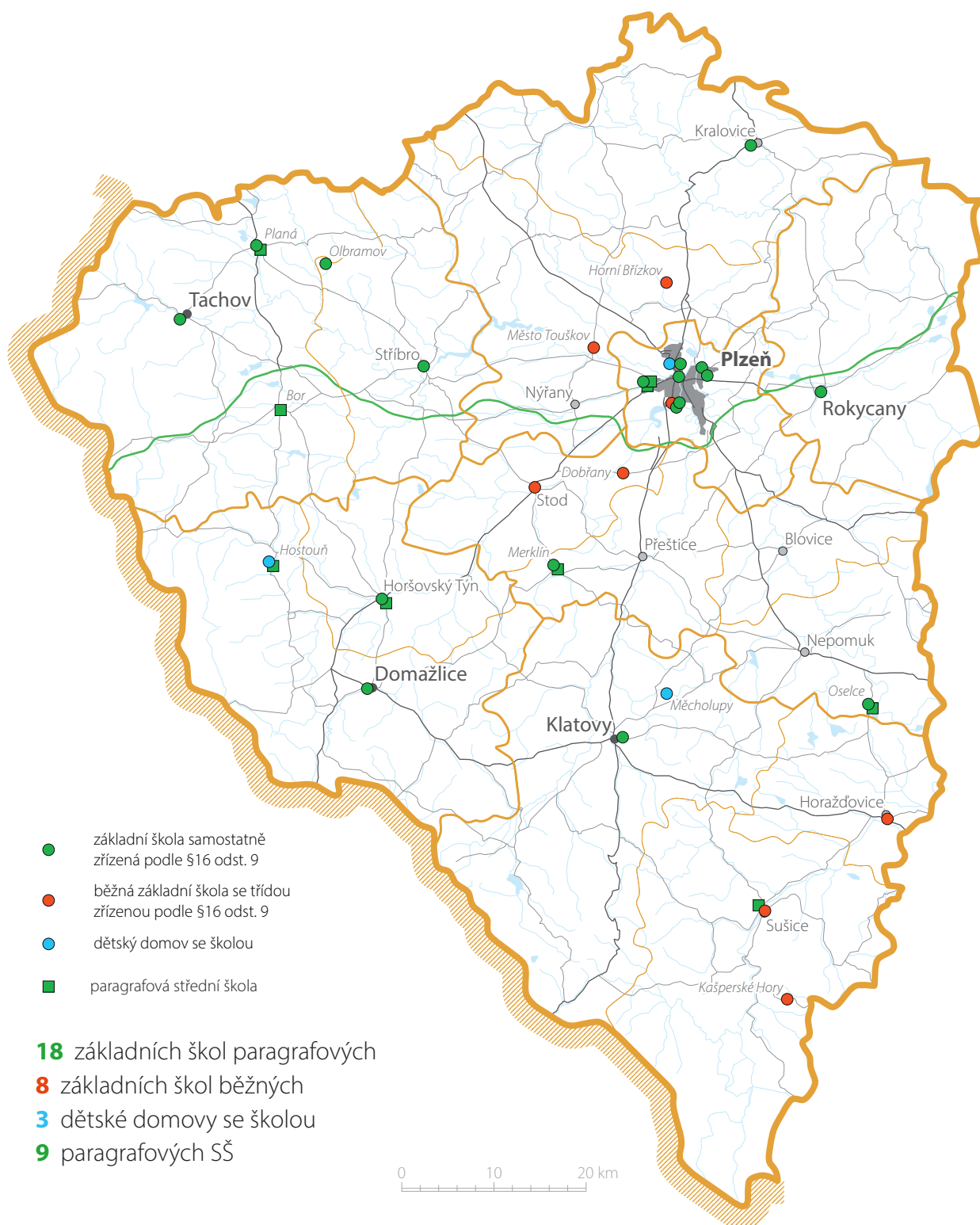
Rozmístění mateřských a základních škol, které zřizují jednotlivé obce, je rovnoměrné a koresponduje s hustotou osídlení v kraji. Logicky nejhustější je síť mateřských škol.

Také střední školy se přirozeně koncentrují v jednotlivých městech kraje. Nejvíce středních škol je zřízeno v okrese Plzeň-město. Síť gymnázií je rovnoměrná, v kraji je zastoupena obvyklá nabídka středních škol (střední školy zdravotnické, obchodní, hotelové, zemědělské, stavební, pedagogická, ...). Nadregionální působnost má konzervatoř v Plzni. Součástí 5 středních škol jsou vyšší odborné školy.

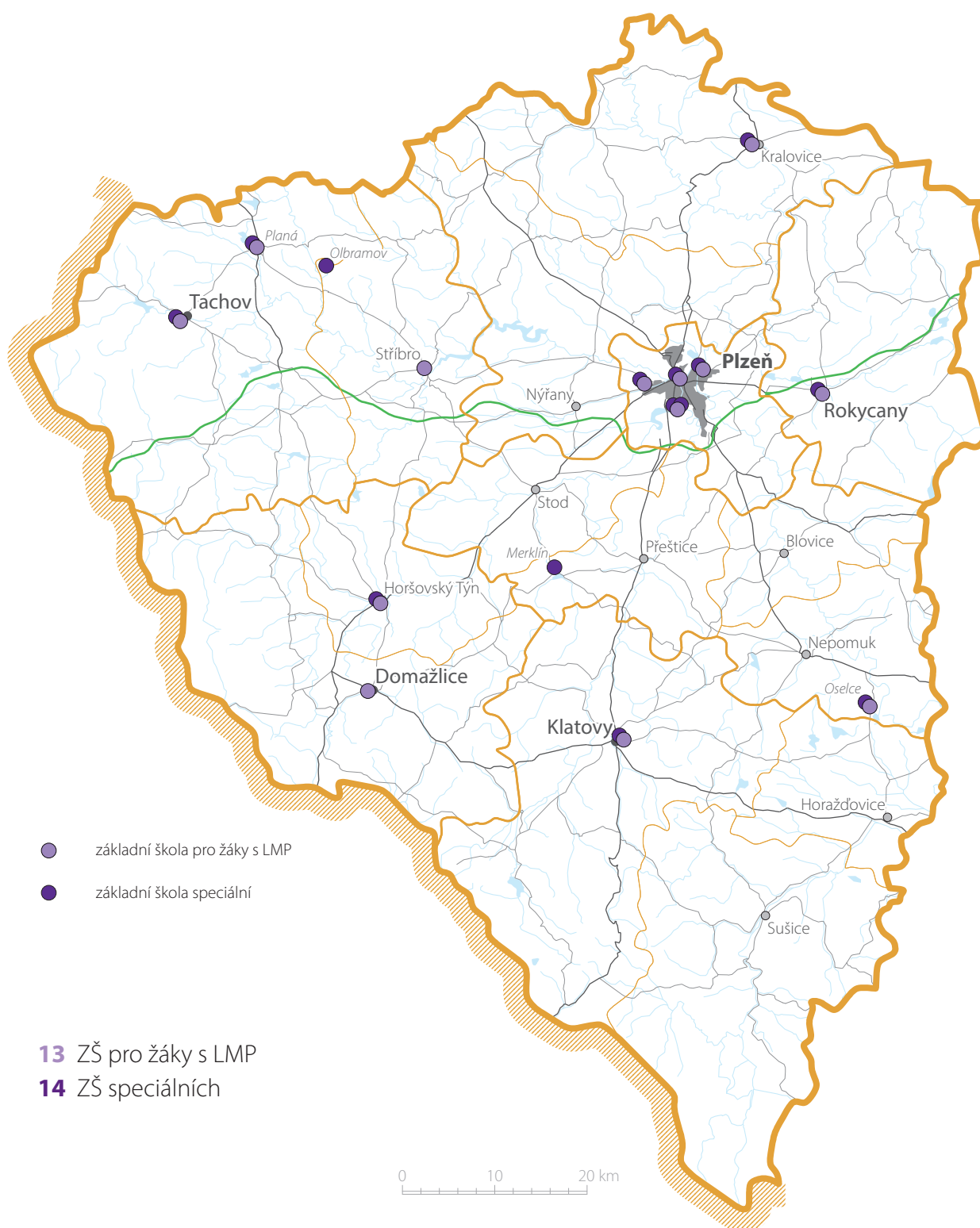
3.2 ZŠ A SŠ SAMOSTATNĚ ZŘÍZENÉ PRO ŽÁKY SE ZP

Na území Plzeňského kraje jsou základní a střední školy zřízené dle § 16 odst. 9 rozmístěny rovnoměrně, školy jsou zastoupeny v každém okresním městě. V kraji je 8 základních škol běžných, které mají zřízeny paragrafově třídy, dále 2 dětské domovy se školou, 1 dětský diagnostický ústav, 1 výchovný ústav a 1 SVP. Základní školy zřízené dle § 16 odst. 9 jsou určeny pro žáky s mentálním postižením, ale v Plzni se nachází i MŠ a ZŠ pro sluchově postižené či MŠ a ZŠ při fakultní nemocnici. Paragrafově střední školy v kraji jsou zaměřeny na vzdělávání žáků s mentálním postižením – jedná se o praktické školy a odborná učiliště kategorie E. Součástí jedné SŠ je mimo jiné i dětský domov se školou a výchovný ústav.

3.3 ZŠ SPECIÁLNÍ A ZŠ PRO ŽÁKY S LMP

Rozložení základních škol pro žáky s lehkým mentálním postižením a základních škol speciálních je v kraji téměř rovnoměrné, a to v počtu 13 ZŠ pro LMP a 14 ZŠ speciálních, což je ale ve srovnání s jinými kraji relativně nízký počet. Nižší koncentrace tzv. paragrafových ZŠ je na jihu kraje. Často jsou oba typy škol součástí jednoho subjektu – konkrétně se jedná o 11 škol. Nejvíce je tato kategorie speciálního školství zastoupena v Plzni (7 paragrafových ZŠ). Tyto školy chybí ve městech Stříbro, Nýřany, Stod, Blovice, Nepomuk, Horažďovice a Sušice. Ubytování na internátě nabízejí 4 školy, a to v Plzni, Merklíně a v Oselcích.

3.4 STŘEDNÍ ŠKOLY KATEGORIE C: PRAKTICKÉ ŠKOLY

V celém kraji jsou jen 4 praktické školy, a to ve městech Plzeň, Merklín, Horšovský Týn a Planá. Tyto školy zcela chybí na severu, jihu a západě kraje – nejsou zastoupeny ve městech Sušice, Horažďovice, Klatovy, Domažlice, Nepomuk, Přeštice, Blovice, Stod, Rokycany, Nýřany, Tachov, Stříbro. Praktické školy v Plzeňském kraji nabízejí své obory jako jednoleté (4) nebo jako dvouleté (3). Lze tvrdit, že dojezdová vzdálenost do těchto škol je až okolo 70 km. Dojíždění ale ztěžuje celkovou situaci, která pak může být náročná jak finančně, tak i časově. Výhodou proto může být internát či domov mládeže. Internát je součástí praktické školy v Merklíně a domov mládeže je součástí praktické školy v Plané. Zastoupení praktických škol je v Plzeňském kraji výrazně podprůměrné a jejich celková dostupnost je velice nízká.

3.5 STŘEDNÍ ŠKOLY KATEGORIE E: UČEBNÍ OBORY

Plzeňský kraj nabízí žákům s mentálním postižením učební obory kategorie E v rámci 8 škol. Tyto školy zcela chybí v Domažlicích, Klatovech, Horažďovicích, Nepomuku, Blovicích, Přešticích, Stodu, Rokycanech, Nýřanech, Stříbře, Tachově a v Kralovicích. Průměrná dojezdová vzdálenost do škol je okolo 40 km. Spektrum zaměření učebních oborů kategorie E je široké, pro některé žáky však může být komplikací nutnost do školy dojíždět (zvláště pro žáky s nižší mírou sociální adaptability). „Výhodu“ mohou proto mít školy nabízející ubytování v domově mládeže či na internátu. Internát je zřízen při ZŠ a SŠ v Oselcích, domovy mládeže jsou zřízeny při SŠ v Plané a Sušici.

3.6 STŘEDNÍ ŠKOLY KATEGORIE H, L, M

V Plzeňském kraji jsou zřízeny celkem 4 školy, které kromě vzdělávacích oborů kategorie E nabízejí žákům vzdělání v oborech kategorie H, L a M. I když nepředpokládáme, že by žáci s mentálním postižením studovali maturitní obory, u některých z nich je reálné, aby pokračovali ve své studijní dráze v učebním oboru kategorie H. Pro žáky s těžkým postižením (bez mentálního postižení) jsou samozřejmě otevřeny i studijní obory kategorie L a M. Tyto školy se nacházejí ve městech Oselce, Sušice, Bor a Planá. Dané školy zcela chybí na severu, severovýchodě a jihozápadě kraje. Dojezdová vzdálenost do škol je až okolo 80 km, velkou výhodou jsou proto domovy mládeže či internáty, jsou-li ve škole zřízeny. Internát je součástí ZŠ a SŠ v Oselcích, domovy mládeže jsou zřízeny při ZŠ a SŠ v Plané a SOŠ a SOU v Sušici.

3.7 ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ

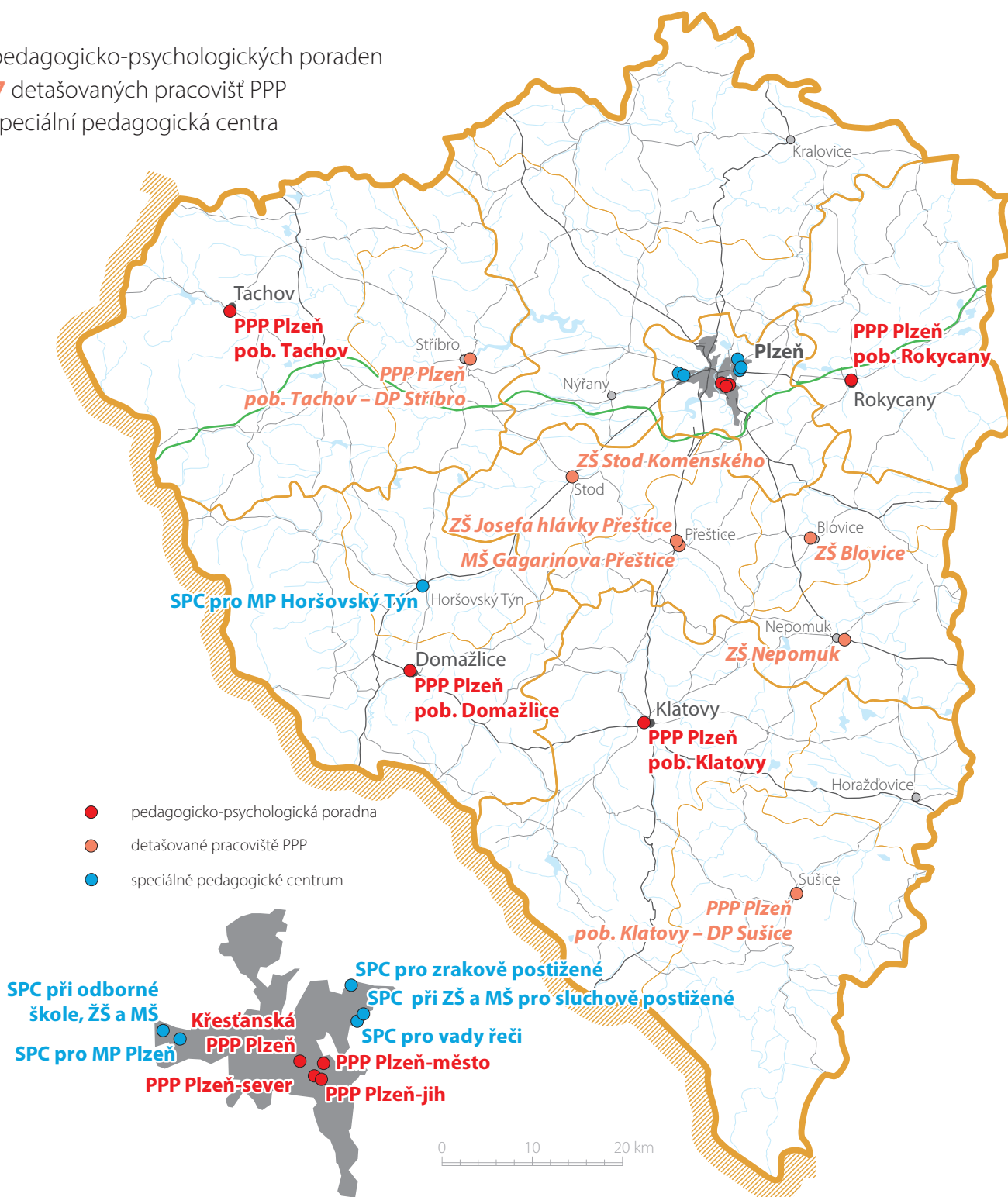
V Plzeňském kraji jsou všechny hlavní PPP situovány v Plzni pod jednou institucí – PPP Plzeň. Jedná se o hlavní pobočky Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Klatovy, Domažlice, Tachov a Rokycany. PPP Plzeň-jih má odloučená pracoviště v Přešticích, Nepomuku, Stodu a v Blovicích. V Plzni působí i Křesťanská PPP Plzeň. Pracoviště PPP nejsou pouze na severu kraje, jinak je síť těchto poraden v kraji relativně hustá a dostupnost je velice dobrá.

Naopak dostupnost SPC v Plzeňském kraji není tak dobrá jako v případě PPP. Nachází se zde 6 SPC, z toho 5 sídlí v Plzni a jedno SPC v Horšovském Týně. Pro žáky s postižením jsou tak poradenské služby méně dostupné a mohou nastat komplikace s dojížděním. SPC jsou specializována na všechny druhy zdravotního postižení včetně kombinovaného.

8 pedagogicko-psychologických poraden

7 detašovaných pracovišť PPP

6 speciální pedagogická centra

kapitola 4 **SOCIÁLNÍ SLUŽBY V KRAJI PODÍLEJÍCÍ SE NA PODPOŘE OSOB S TĚŽKÝM ZDRAV. POSTIŽENÍM**

4.1 Sociální rehabilitace (SR), sociálně aktivizační služby (SAS), sociálně terapeutické dílny (STD)

4.2 Centra denních služeb (CDS), denní stacionáře (DS)

4.3 Týdenní stacionáře (TS), domovy pro osoby se zdravotním postižením (DOZP), chráněná bydlení (CHB)

4.4 Odlehčovací služby (ODLS), osobní asistence (OSA)

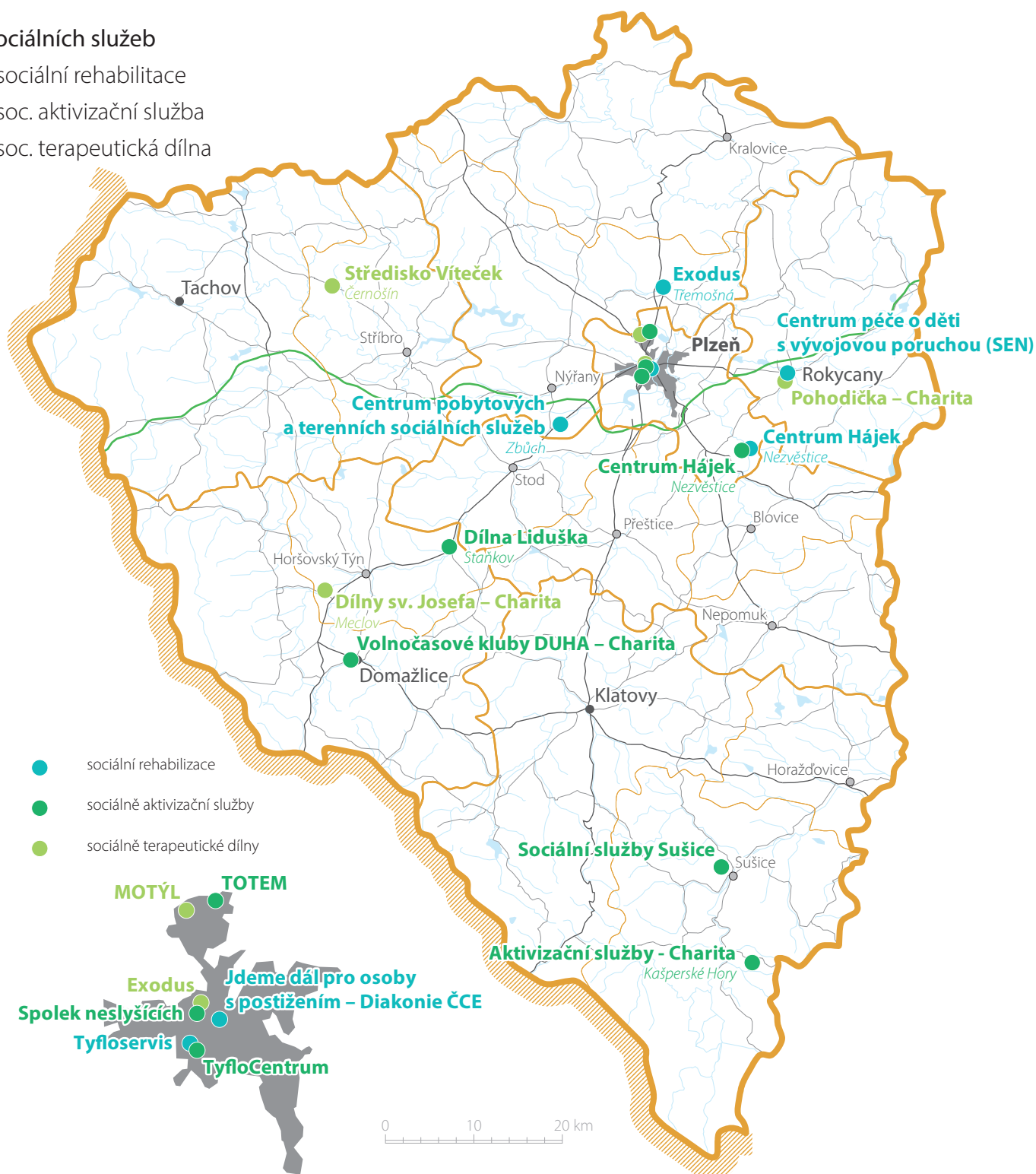
4.5 Národní rada pro zdravotně postižené (NRZP) a odborné sociální poradenství

4.1 SOC. REHAB., SOC. AKT. SLUŽBY A SOC. TERAP. DÍLNY

V Plzeňském kraji se nachází celkem 19 specificky orientovaných sociálních služeb, zaměřených na nácvik potřebných dovedností směřujících k dosažení co největší samostatnosti, soběstačnosti a zvýšení pracovního uplatnění daného jedince. Výrazná koncentrace je v krajském městě Plzeň a okolí. V samotné Plzni se nachází 7 služeb, v její blízkosti (Třeboň, Rokycany, Nezvěstice, Zbůch) najdeme dalších 6 služeb. V tomto smyslu lze vidět výraznou disproporci v kontrastu s velmi nízkým zastoupením těchto služeb ve zbytku kraje. V dalších částech kraje se pak jedná spíše o jednotky výskytu – na jihu Sušice a Kašperské hory, na jihozápadě Domažlice a Meclov, v západní části Černošín. Zcela neobsazen je severní a západní cíp kraje (Tachov, Krakovice) nebo celé jihovýchodní křídlo kraje (Blovice, Nepomuk či Horažďovice).

Počet sociálních služeb

- 6** sociální rehabilitace
- 8** soc. aktivizační služba
- 5** soc. terapeutická dílna

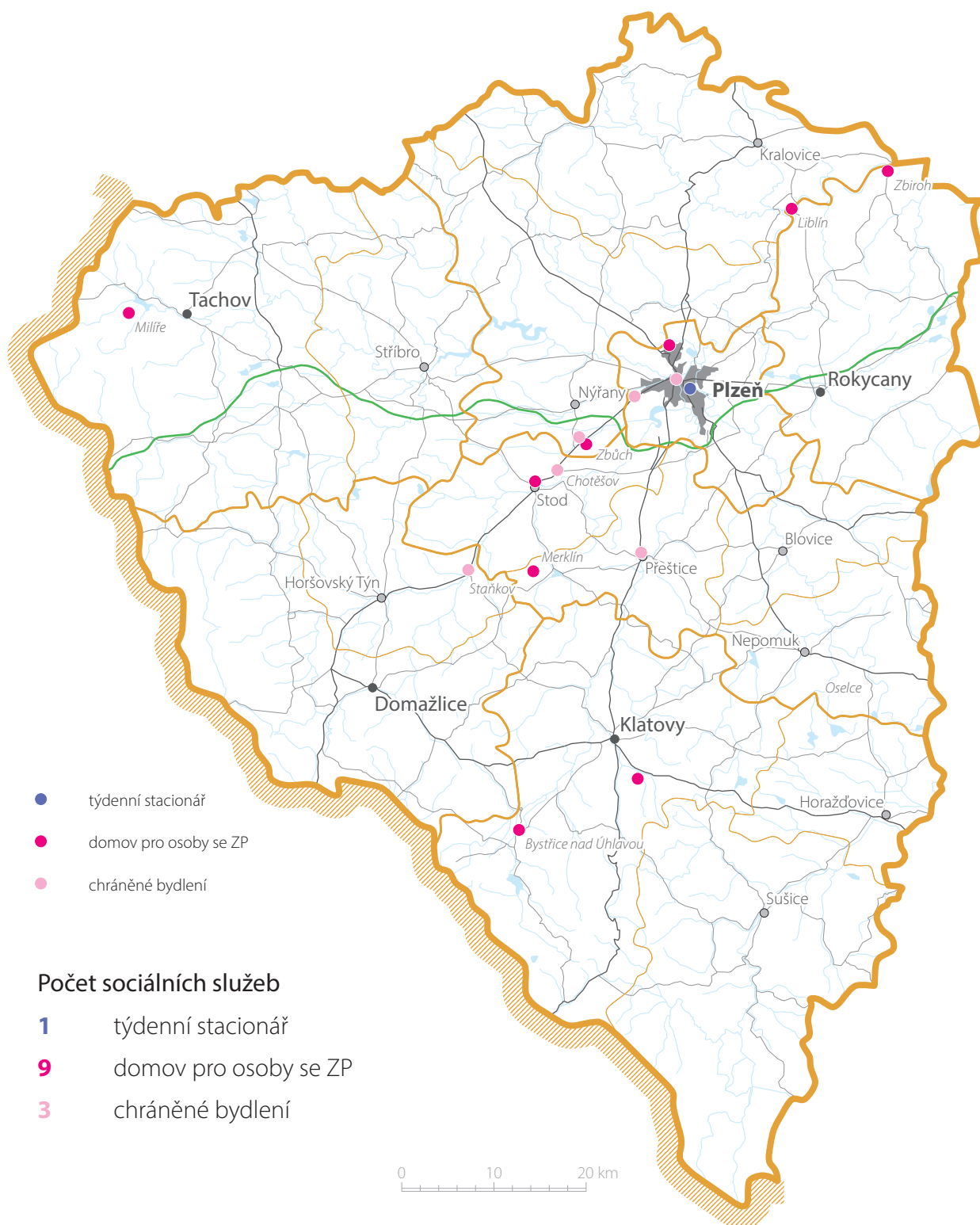
4.2 CENTRA DENNÍCH SLUŽEB A DENNÍ STACIONÁŘE

Na první pohled je v kraji patrná výrazná nerovnoměrnost v rozložení denních stacionářů a center denních služeb i jejich celkově velmi nízký počet, přestože v systému sociálních služeb představují významnou formu ambulantní podpory nejen pro danou cílovou skupinu osob se zdravotním postižením, ale i pro pečující osoby. V krajském městě Plzeň a okolí jsou registrovány celkem 3 služby, dále 1 DS v Rokycanech, 1 DS v Nezvěsticích a na jih od Plzně pak Soběkurky a Merklín. Krátký seznam uvedených služeb uzavírají DS v Klatovech a DS v Sušici. Za alarmující lze považovat situaci ve zbylých částech kraje – celý severní cíp, západní a jihozápadní křídlo (Tachov, Domažlice a okolí) či východní část, kde tyto služby zcela chybí.

4.3 TS, DOZP, CHB

Pobytové sociální služby jsou v kraji zastoupeny v celkovém počtu 13 zařízení. Z hlediska typů převažují DOZP (9), dále CHB (3) a 1 TS. Kumulace těchto služeb je patrná v krajském městě a jeho blízkém okolí (Zbůch, Chotěšov a Stod). V severovýchodní části kraje najdeme DOZP v Liblíně a ve Zbirohu. Na západě je DOZP v Milířích u Tachova, na jihu v blízkosti Klatov a další DOZP se nachází v Bystřici nad Úhlavou. Zcela neobsazena je východní část kraje (Rokycany, Blovice, Nepomuk, Horažďovice, Sušice). Tyto služby chybí i v Domažlicích a okolí, na severu a severozápadu kraje. Relativně vyšší počet služeb typu chráněné bydlení v blízkosti Plzně (Stod) je zapříčiněn transformací pobytových sociálních služeb. Mnohé z nich však na proces přeměny z velkokapacitních služeb na bydlení komunitního typu stále čekají.

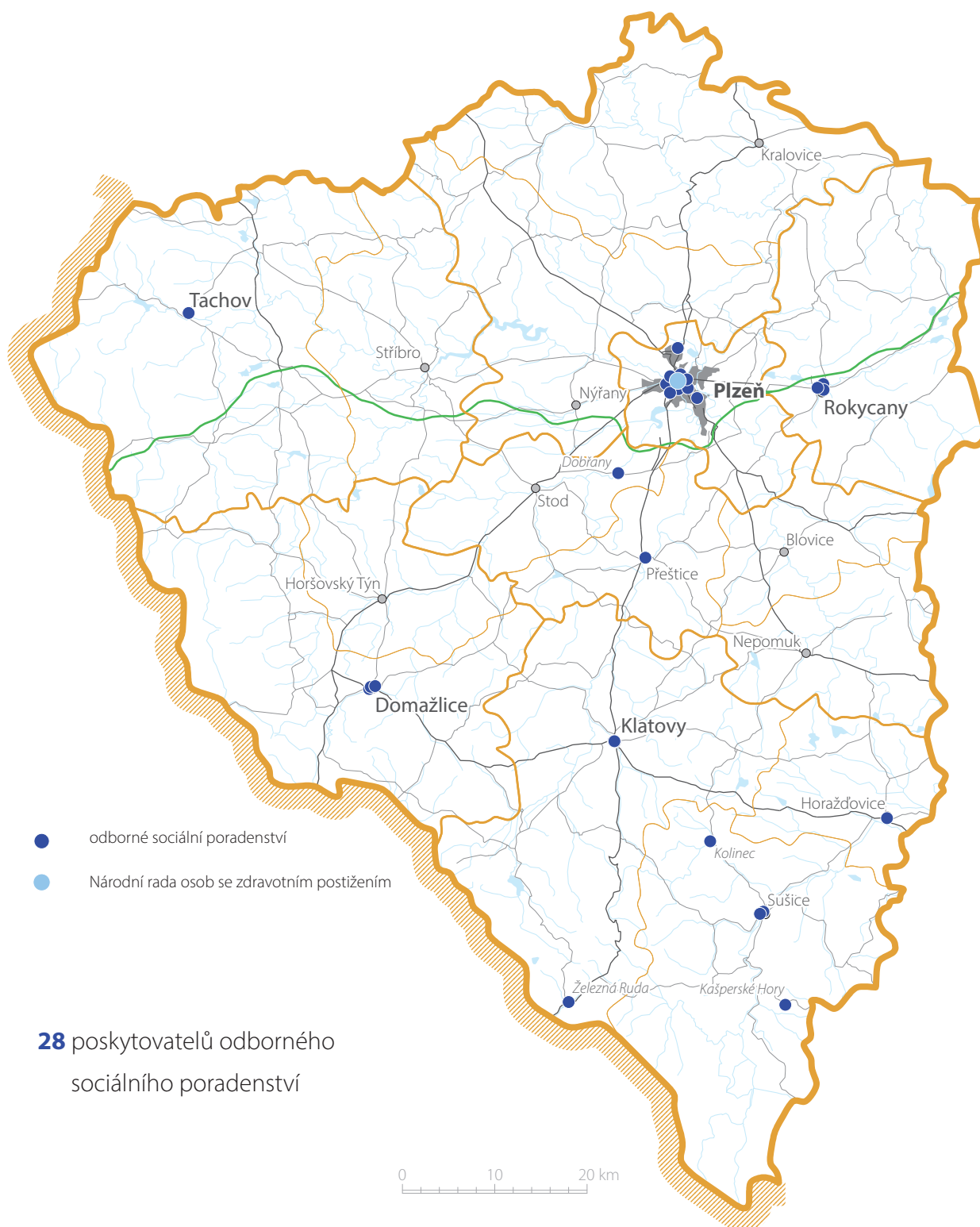
4.4 ODLEHČOVACÍ SLUŽBY A OSOBNÍ ASISTENCE

V kraji se nachází celkem 8 poskytovatelů terénních sociálních služeb (6 ODSL a 2 OSA), tj. podpora je poskytována v přirozeném sociálním prostředí daného jedince (OSA), případně ambulantní/terénní formou (ODSL). Jak je z mapy patrné, zastoupení je nerovnoměrné a výrazně nízké. Služby se soustřeďují tradičně v Plzni a okolí. Kromě Rokycan (1 OSA) je celá východní část kraje neobsazena. Stejná situace je v jižní části, kde se nachází pouze 1 ODSL v Železné Rudě. Služby chybí i v Klatovech a okolí. Ve střední části kraje se nacházejí ODSL v Merklíně a Přešticích. Zcela opačný a alarmující je stav v západní i severní části kraje, kde tyto služby zcela chybí.

4.5 NRZP A ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

Plzeňský kraj disponuje 28 poskytovateli odborného sociálního poradenství, v čele s regionální pobočkou Národní rady osob se zdravotním postižením ČR, která sídlí v Plzni-městě. Plzeňský kraj se územně dělí do 6 okresů, z nichž největší počet poraden, hned po Plzni, najdeme na jihu kraje v okrese Klatovy. Poskytovatelé sídlí v Železné Rudě, Kašperských Horách, Sušici, Kolinci, Horažďovicích a v Klatovech. Situace na západě kraje je zcela odlišná. Zde najdeme poskytovatele odborného sociálního poradenství pouze v Domažlicích a v 60 km vzdáleném Tachově. V severní části kraje, v okrese Plzeň-sever, není žádný poskytovatel odborného sociálního poradenství. Obyvatelé okresu musí využít nabídky služeb v Plzni-městě či v Rokycanech. V okrese Plzeň-jih sídlí 2 poskytovatelé poradenství, a to v Dobřanech a v Přeštici.

kapitola 5 **AKTIVITY DALŠÍCH ORGANIZACÍ V KRAJI ZAMĚŘENÝCH NA PODPORU OSOB S TĚŽKÝM ZP**

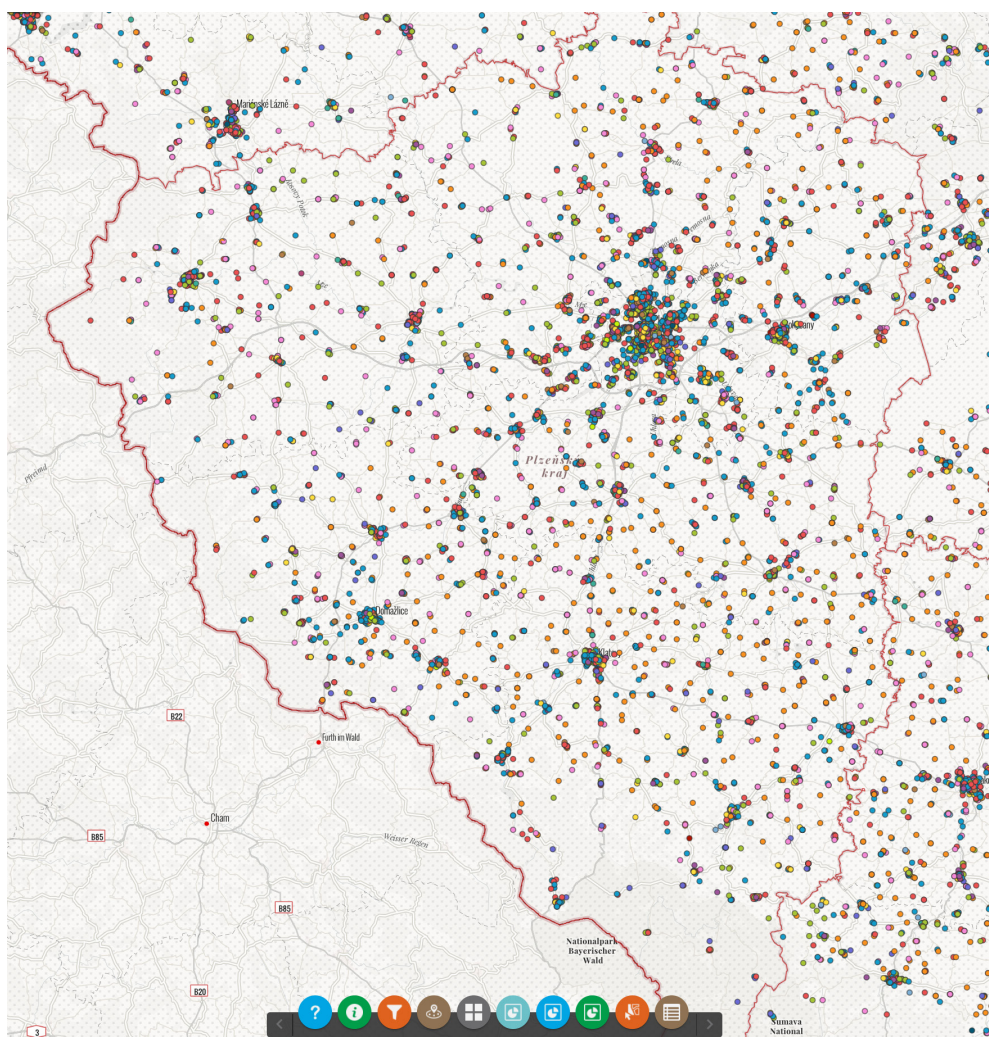
5.1 Neziskový sektor podílející se na podpoře osob s těžkým zdravotním postižením (TP)

5.2 Místní akční skupiny (MAS)

5.1 NEZISKOVÝ SEKTOR PODÍLEJÍCÍ SE NA PODPOŘE OSOB S TP

V Plzeňském kraji je registrováno více než 7 150 neziskových organizací. Největší koncentrace NNO je patrná okolo měst Plzeň a Rokycany. Další centra NNO jsou ve větších městech jednotlivých okresů (Tachov, Domažlice, Klatovy, Horažďovice, Železná Ruda). Na první pohled je zjevná markantní linie táhnoucí se od jihu kraje severozápadním směrem podél bavorských hranic, kde působí minimum neziskových organizací. V jižní části kraje se pak nachází Národní park Šumava a je zde také nízký počet organizací (věnují se především místnímu rozvoji, sportovním aktivitám, patří sem i sbory dobrovolných hasičů aj.). V západní části kraje, směrem od Plzně k německým hranicím, lze pozorovat slábnoucí koncentraci NNO (s výjimkou Tachova, Plané a Stříbra).

Nejpočetnější skupinou v kraji jsou sportovně zaměřené organizace (1 845 NNO) a zájmové spolky (1 590). Další významnou oblastí neziskového sektoru jsou organizace zabývající se vzděláváním a profesní přípravou (334 organizací). Sociální služby poskytuje 57 organizací. Dále je v kraji 150 církevních spolků. Mezi další významné složky NNO spadají organizace podporující místní rozvoj, spolky hájící lidská práva, fondy, nadace a politická hnutí, MAS. Mezi oblíbené NNO v kraji patří sbory dobrovolných hasičů (více než 800 spolků). Význam spolků spočívá v podpoře pohybové činnosti dětí a mládeže, včetně osob s postižením, a v pořádání kulturních akcí. V Plzeňském kraji najdeme i spolky myslivců a rybářů (více než 600 organizací) a organizace zabývající se enviromentální problematikou (217 NNO).

<https://muni.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=0d587bc3e7f646d78bb4389c332db1fd>

5.2 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY

V Plzeňském kraji najdeme celkem 9 místních akčních skupin, 7 z nich je součástí Krajského sdružení NS MAS ČR Plzeňského kraje, přičemž MAS Český les a Ekoregion Úhlava (při německých hranicích na jihozápadě kraje) nejsou členy Národní sítě MAS ČR. Řada MAS je zapojena do tvorby místních akčních plánů ke zkvalitňování výuky, spolupracují na Strategii 2030+, dále se na komunitní úrovni zapojují do plánování sociálních služeb a pomocí účinných nástrojů vyhodnocují příležitosti, rizika, slabé a silné stránky daného území či komunity. Cílem MAS je i místní rozvoj, podpora kultury, tradic a zachování památek. MAS v rámci krajské sítě vytvářejí platformu pro jednotlivé aktéry sítě, financují a podporují jejich aktivity, vzdělávání a spolupráci jak na úrovni regionální a celorepublikové úrovni, tak i na úrovni mezinárodní (přeshraniční projekty).

9 místních akčních skupin

kapitola 6 **PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI A KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ PRO OSOBY S TĚŽKÝM ZP V KRAJI**

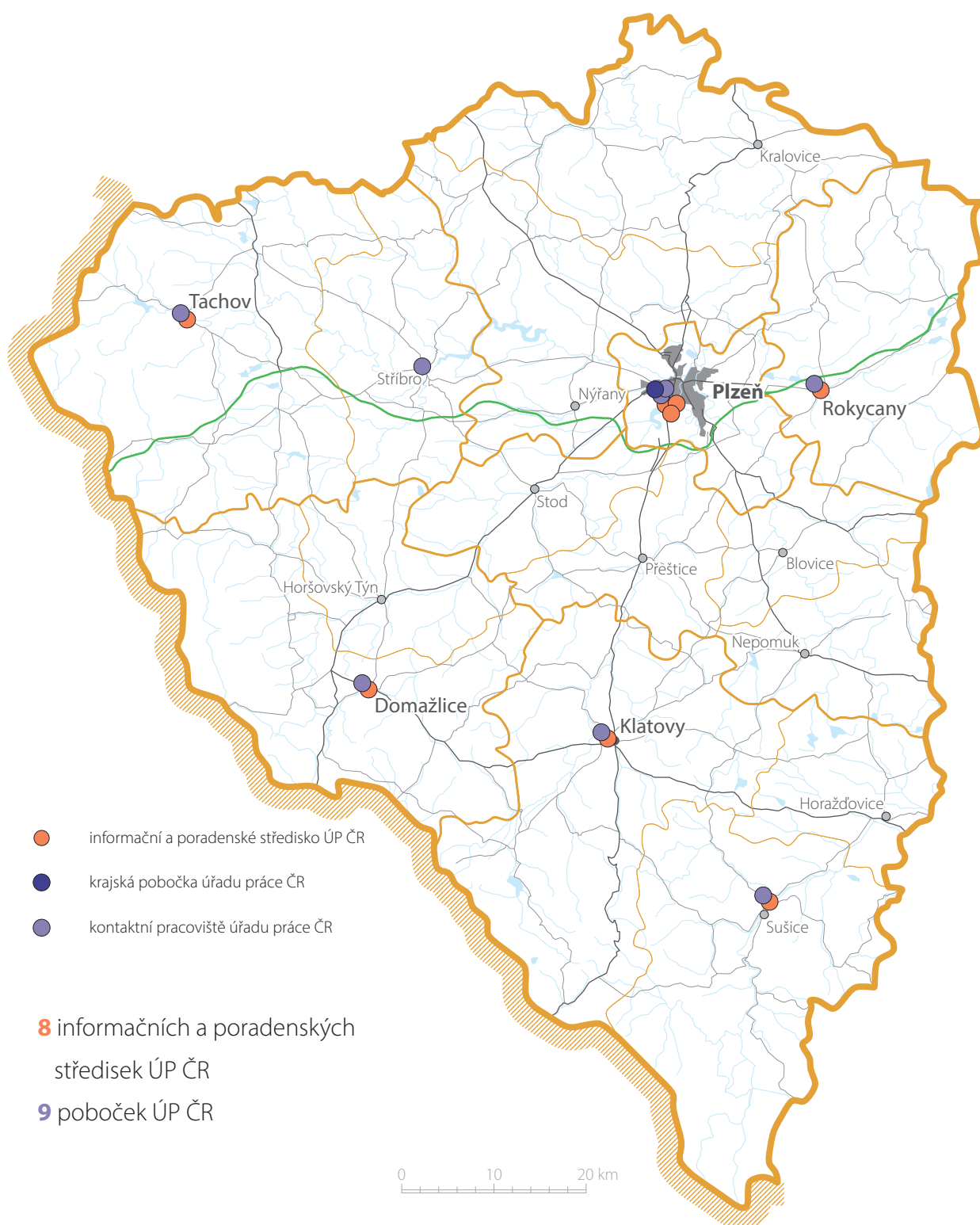
6.1 Úřady práce a Informační poradenská střediska

6.2 Sociální podniky

6.3 Deset největších zaměstnavatelů v kraji

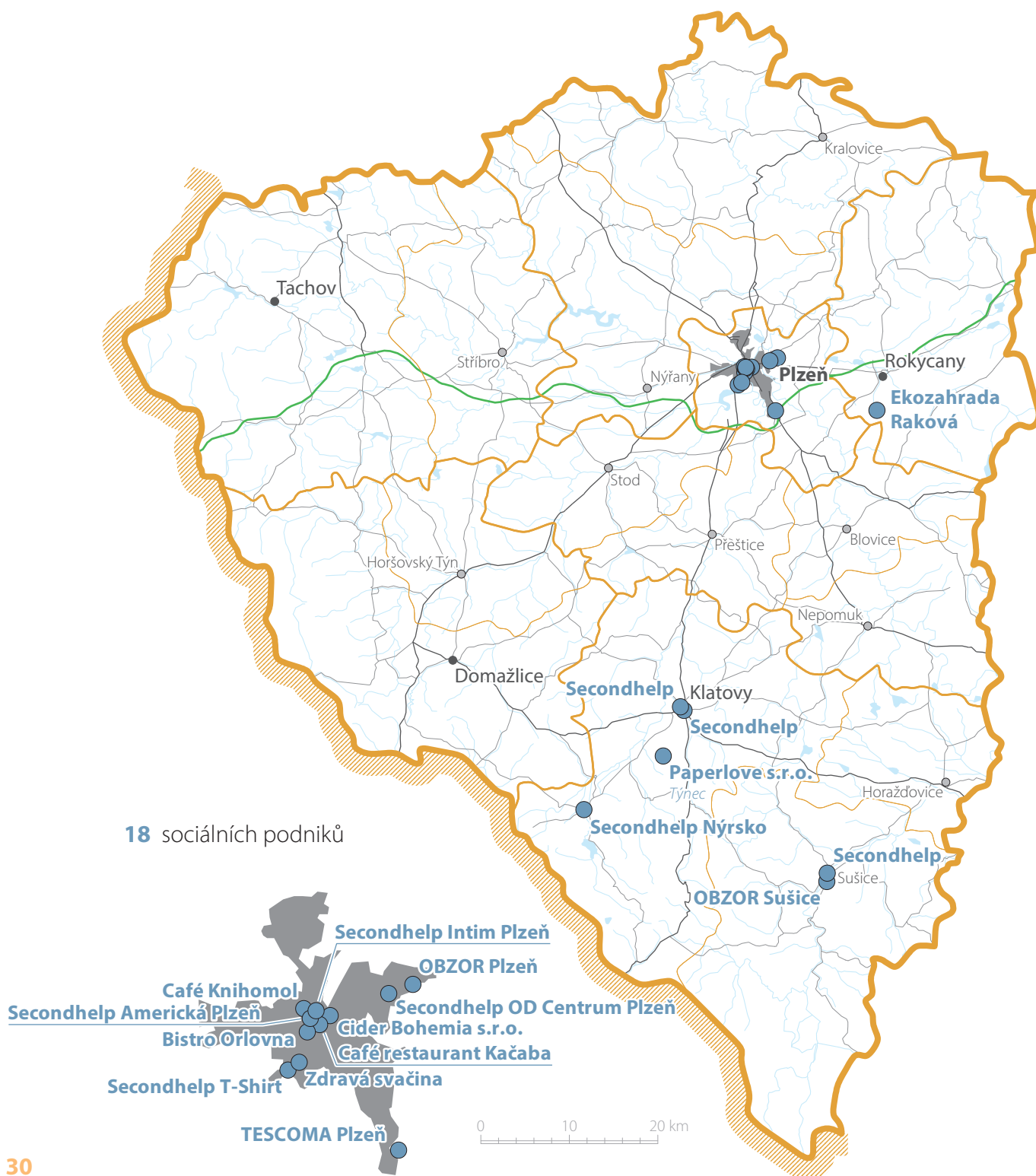
6.1 ÚŘADY PRÁCE A INF. PORADENSKÁ STŘEDISKA

Ve sledovaném kraji se nachází celkem 18 provozoven sociálních podniků (SP) v 6 městech – Týnec, Plzeň, Sušice, Raková, Klatovy a Nýrsko. Více než polovina sociálních podniků je situována kolem města Plzeň. Absence sociálních podniků je znatelná v celé západní části a částečně i v severní části Plzeňského kraje. Údaj však nemusí být definitivní, neboť dosud neexistuje právní ukotvení SP, respektive povinnost daný SP evidovat ve veřejně dostupné databázi. Zobrazené SP se zaměřují na papírnictví, výrobu dílů pro automobilový průmysl, výrobu a prodej potravin, provoz restaurace, kavárny a bistra, pěstování zeleniny, zpracování a prodej použitého oblečení, prodej sortimentu Tescoma.

6.2 SOCIÁLNÍ PODNIKY

Ve sledovaném kraji se nachází celkem 18 provozoven sociálních podniků (SP) v 6 městech – Týnec, Plzeň, Sušice, Raková, Klatovy a Nýrsko. Více než polovina sociálních podniků je situována kolem města Plzeň. Absence sociálních podniků je znatelná v celé západní části a částečně i v severní části Plzeňského kraje. Údaj však nemusí být definitivní, neboť dosud neexistuje právní ukotvení SP, respektive povinnost daný SP evidovat ve veřejně dostupné databázi. Zobrazené SP se zaměřují na papírnictví, výrobu dílů pro automobilový průmysl, výrobu a prodej potravin, provoz restaurace, kavárny a bistra, pěstování zeleniny, zpracování a prodej použitého oblečení, prodej sortimentu Tescoma.

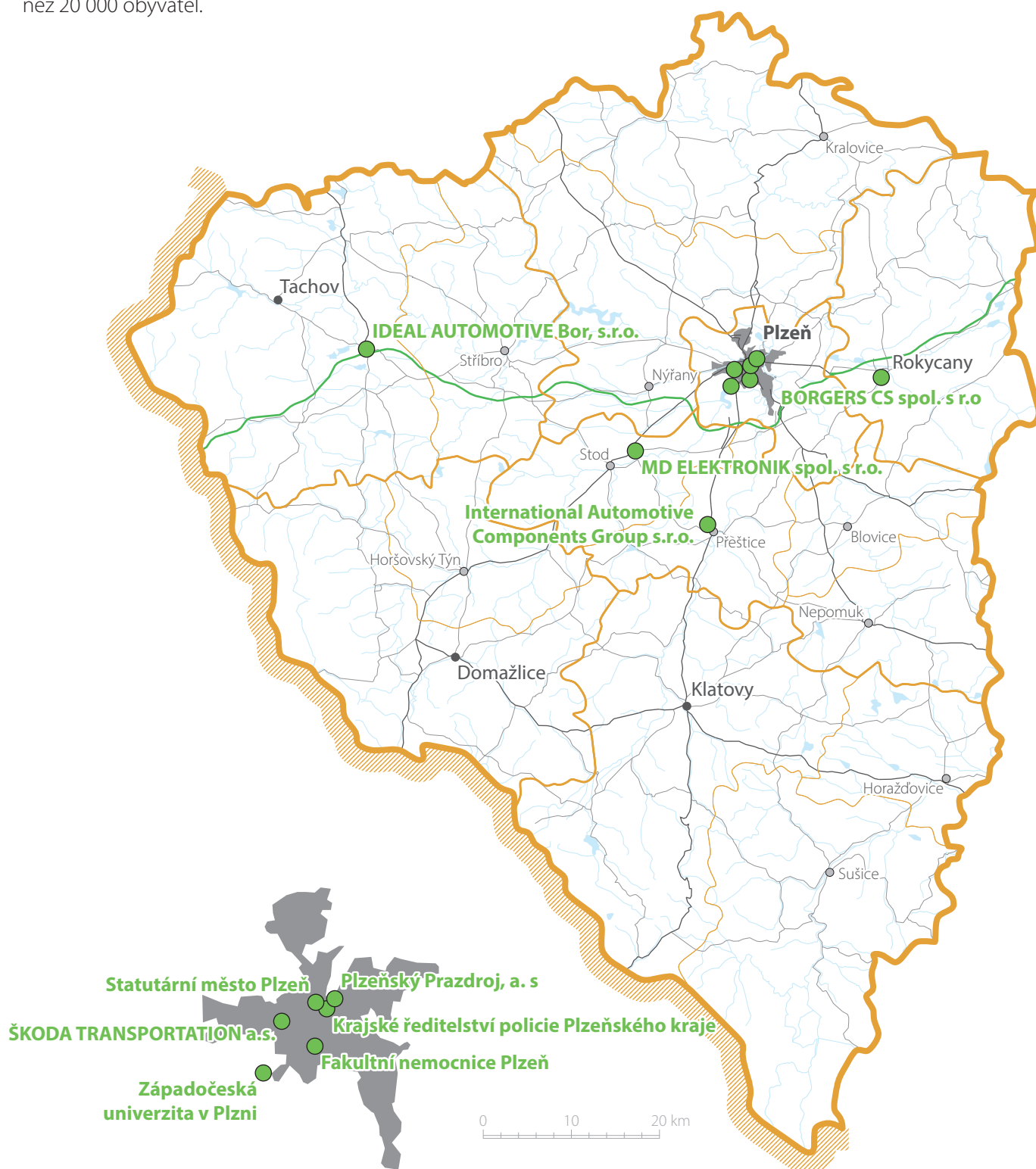

6.3 DESET NEJVĚTŠÍCH ZAMĚSTNAVATELŮ V KRAJI

Informační a poradenská střediska pro volbu a změnu povolání (IPS) jsou v kraji zastoupena celkem v 8 městech – Plzeň, Plzeň-sever, Plzeň-jih, Rokycany, Klatovy, Sušice, Domažlice, Tachov, tj. ve městech s více než 20 000 obyvateli. IPS jsou zastoupena téměř na každém ÚP, což je způsobeno nízkým počtem kontaktních pracovišť ÚP v Plzeňském kraji.

Popis náplně práce IPS včetně kontaktních údajů najdete na: <https://www.uradprace.cz/web/cz/plzensky-kraj#obsah>
Krajská pobočka Úřadu práce ČR je tradičně zastoupena v krajském městě, tedy v Plzni.

Kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR jsou v Plzeňském kraji zastoupena v 9 městech – Plzeň, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Domažlice, Klatovy, Rokycany, Stříbro, Sušice, Tachov. Kromě města Stříbro se 17 000 obyvateli mají všechna uvedená města více než 20 000 obyvatel.

ZÁVĚR

Analýza znázorňuje geografické umístění škol vzdělávajících žáky s těžkým postižením a podpůrných poradenských služeb pro jejich žáky v Plzeňském kraji. Dále uvádí geografické rozmístění vybraných sociálních služeb, které jsou zásadní pro zachování kvality života těch osob s těžkým postižením, které nenajdou uplatnění na trhu práce.

Data týkající se školství jsou aktuální k lednu 2022. Jejich zdrojem byly kromě rejstříku škol zejména školní webové stránky. Bylo poměrně komplikované zjistit všechna uváděná data, neboť struktury webových stránek jednotlivých škol nejsou samozřejmě totožné. V další fázi sběru dat bylo proto využito místní znalosti odborníků z jednotlivých regionů. Snahou autorů bylo zajistit co nejvyšší počet relevantních dat, přesto je možné, že v některých jednotlivostech nemusí být data úplná.

Za zajištění informací týkajících se sociálních služeb v jednotlivých krajích patří poděkování především metodikům center tranzitní podpory v jednotlivých krajích. Analytickou činností, kombinující práci s oficiální databází registru poskytovatelů sociálních služeb, rešerše oficiálních webových stránek daných služeb i telefonické kontaktování, se jim podařilo vybrat a představit přehled pouze těch služeb, které jsou v daném kraji osobám s těžkým postižením přímo určeny. Vzhledem k dynamičnosti služeb poskytovaných v této oblasti se mohou i zde objevit dílčí nesrovnalosti.

Za informace týkající se služeb poskytovaných neziskovými organizacemi děkujeme především Mgr. Markétě Nešporové a jejím kolegům z Odboru pro sociální začleňování MMR ČR. Pro fungování a rozvoj neziskového sektoru v kraji je podstatný zdroj získání finančních prostředků.

Data týkající se zaměstnanosti osob s těžkým postižením byla získána na základě úzké spolupráce s vybranými pracovníky Úřadu práce ČR, jimž patří naše velké poděkování. Mapa sociálních podniků byla sestavena na základě volně dostupného adresáře (<https://ceske-socialni-podnikani.cz/>) sociálních podniků v ČR s následným kontaktování každého z nich. Díky tomu vznikl unikátní soubor jen těch sociálních podniků, které poskytují podporu osobám s těžkým postižením. I přes všechny dílčí nedostatky, které se mohly v tak širokospektrálním zaměření analýz napříč mnoha resorty vyskytnout, věříme, že předkládaná Analýza přinesla plastický informačně-geografický obraz možností a služeb, které lze osobám s těžkým postižením v Plzeňském kraji nabídnout.

Kolektiv autorů